

Obsah

Předmluva k druhému, rozšířenému vydání	XI
Předmluva k prvnímu vydání	XII

OBECNÁ ČÁST

1. Epidemiologická opatření v praxi terénního lékaře (Dana Göpfertová)	3
1.1. Epidemiologická opatření zaměřená na vyloučení zdroje nákazy	3
1.1.1. Včasná diagnostika, izolace a terapie nemocných	3
1.1.2. Hlášení infekčních nemocí	4
1.1.3. Aktivní vyhledávání nemocných a z nemocí podezřelých	4
1.1.4. Opatření u osob činných v epidemiologicky významných profesích	4
1.1.5. Opatření u osob dlouhodobě vylučujících původce infekčních nemocí	5
1.2. Epidemiologická opatření zaměřená na přerušení přenosu nákazy	5
1.3. Epidemiologická opatření zaměřená na zvýšení odolnosti populace	7
1.3.1. Očkovací látky	7
1.3.2. Organizace očkování	8
1.3.3. Vlastní provedení očkování	8
1.3.4. Pravidelné očkování	9
Očkování proti tuberkulóze	9
Očkování proti záškrtu, tetanu, dávivému kašli a infekcím vyvolaným <i>Haemophilus influenzae b</i>	9
Očkování proti poliomyelitidě	10
Očkování proti spalničkám, příušnicím a zarděnkám	11
Očkování proti virové hepatitidě B	11
Očkování proti chřipce a nákazám vyvolaným <i>Streptococcus pneumoniae</i>	11
1.3.5. Zvláštní očkování	12
1.3.6. Mimořádné očkování	12
1.3.7. Očkování na žádost osob	12
1.3.8. Očkování pro pobyt v zahraničí	12
1.3.9. Očkování při poraněních a nemocech zvyšujících nebezpečí získání infekce	14
1.3.10. Pasivní imunizace v praxi	14

1.3.11. Selhání očkování	15
1.3.12. Bezpečnost očkovacích látek, reakce po očkování	16
1.3.13. Kontraindikace očkování	16
2. Infekční nemoci z povolání (Dana Göpfertová)	21
Prevence profesionálních infekcí zdravotníků	21
3. Odběry biologického materiálu k mikrobiologickým vyšetřením (Dana Göpfertová)	23
3.1. Odběry krve	23
3.2. Odběr moči	24
3.3. Odběr stolice	24
3.4. Odběr respiračních sekretů	24
3.5. Odběr hnisu	24
3.6. Odběr mozkomíšního moku	24
3.7. Odběry sekretu a stěry z genitálního ústrojí žen	25
4. Kauzální terapie infekčních nemocí (Jiří Havlík)	27
4.1. Betalaktamová antibiotika	27
4.1.1. Peniciliny	28
4.1.2. Cefalosporiny	31
4.1.3. Karbapenemová antibiotika	34
4.1.4. Monobaktamy	34
4.2. Makrolidová antibiotika	34
Makrolidy I. generace	35
Makrolidy II. generace	35
4.3. Linkosamidová antibiotika	36
4.4. Tetracyklinová antibiotika	36
4.5. Chloramfenikol	37
4.6. Glykopeptidová antibiotika	37
4.7. Aminoglykosidová antibiotika	37
4.8. Polymyxinová (polypeptidová) antibiotika	38
4.9. Ansamycinová (rifamycinová) antibiotika	38
4.10. Streptograminy	39
4.11. Kyselina fucidová	39
4.12. Antibakteriální chemoterapeutika (kromě antituberkulotik)	39

4.13.	Sulfonamidy a jejich kombinace	39
4.14.	Další chemoterapeutika	39
4.15.	Chinolonová chemoterapeutika	40
	Chinolony I. generace	40
	Chinolony II. generace	40
	Chinolony III. generace	41
4.16.	Protivirová chemoterapeutika (antivirotika)	41
4.17.	Antivirotika pro terapii infekci HIV	42
4.18.	Nukleosidová retrovirová antivirotika	42
4.19.	Inhibitory retrovirových proteáz	43
4.20.	Antivirotika pro místní terapii	43

SPECIÁLNÍ ČÁST

1. Onemocnění dýchacích cest

	(<i>Vilma Marešová</i>)	47
1.1.	Infekční rýma (J 02)	47
1.2.	Zánět středouší (otitis media)	
	(H 65, H 66)	48
1.3.	Zánět vedlejších dutin obličejových	
	(sinusitis acuta) (J 01)	48
1.4.	Gingivostomatitis acuta (B 00.2)	49
1.5.	Zánět nosohltanu (pharyngitis acuta)	49
1.5.1.	Nebakteriální faryngitida (J 03.9)	49
1.5.2.	Exsudativní faryngitida (J 02.9)	49
1.6.	Zánět mandlí (tonsillitis acuta) (J 00, J 03)	50
1.6.1.	Streptokoková tonzylfaryngitida (J 03.0)	50
	Angína (J 03.8)	50
1.6.2.	Záškrt (diphtheria) (A 36)	51
1.6.3.	Plautova-Vincentova angína (J 03.8)	51
1.7.	Akutní zánět hrtanu a průdušnice	
	(laryngotracheitis acuta) (J 04.2)	51
1.8.	Akutní zánět hrtanu (laryngitis acuta)	
	(J 04.0)	52
1.9.	Epiglottitida (J 05.1)	52
1.10.	Chřipka (influenza) (J 10, J 11)	53
1.11.	Černý kašel (pertussis) Pertusoidní	
	syndrom (A 37.0, A 37.9)	55
1.12.	Akutní zánět průdušek (bronchitis acuta)	
	(J 20)	56
1.13.	Chronický zánět průdušek (bronchitis	
	chronica) (J 42)	56
1.14.	Zánět průdušinek (bronchiolitis acuta)	
	(J 21)	56
1.15.	Zánět plic (pneumonia) (J 18)	57
1.15.1.	Pneumokoková pneumonie (J 13)	60
1.15.2.	Hemofilová pneumonie (J 14)	61
1.15.3.	Stafylokoková pneumonie (J 15.2)	61
1.15.4.	Klebsiellová pneumonie a pneumonie	
	vyvolané gramnegativními	
	mikroorganismy (J 15.0)	62
1.15.5.	Legionářská nemoc (A 48.1)	62
1.15.6.	Anaerobní bakteriální pneumonie (J 16.8)	63
1.15.7.	Mykoplasmatová pneumonie (J 15.7)	63
1.15.8.	Chlamydiové pneumonie (J 16.0)	63
	Psitakóza a ornitóza (A 70)	63
	<i>Chlamydia pneumoniae</i> (TWAR)	
	(J 16.0)	64
	<i>Chlamydia trachomatis</i> (J 16.0)	64

1.15.9.	Rickettsiové pneumonie: Q-horečka	
	(A 78)	64
1.15.10.	Mykotické pneumonie (J 17.2)	64
	Aspergilóza (B 44.0)	64
	Kryptokokóza (B 45.0)	64
	Pneumocystová pneumonie (B 59)	64
1.15.11.	Virové pneumonie (J 12)	65
	Chřipková pneumonie (J 10.0)	65
	Adenovirová pneumonie (J 12.0)	65
	Spalničková pneumonie (B 05.2)	65
	Varicelová pneumonie (B 01.2)	65
	Cytomegalovirová pneumonie (B 25.0)	65

2. Průjmová onemocnění bakteriální, virová a parazitární

	(<i>Jiří Havlík, Jiří Vaništa</i>)	67
2.1.	Otravy bakteriálními toxiny (<i>Jiří Havlík</i>)	68
2.1.1.	Stafylokoková enterotoxikóza (entero-	
	toxicosis staphylococcica) (A 05.0)	68
2.1.2.	Otravy z potravin způsobené toxiny <i>Bacillus</i>	
	<i>cereus</i> (intoxicatio alimentaris) (A 05.4)	69
2.1.3.	Otrava toxinem <i>Clostridium perfringens</i>	
	typ A (A 05.2)	69
2.1.4.	Botulismus (05.1)	69
	Kojenecký botulismus	69
	Ranný botulismus	69
2.2.	Infekce vyvolané salmonelami a dalšími	
	střevními mikrobi	70
2.2.1.	Břišní tyfus (typhus abdominalis) (A 01.0)	70
2.2.2.	Paratyfy A, B, C	72
	Paratyfus A (A 01.1)	72
	Paratyfus B (A 01.2)	72
	Paratyfus C (A 01.3)	72
2.2.3.	Bacilonózy (A 02)	72
2.2.4.	Bacilonósičství salmonel (Z 22.0, Z 22.1)	73
2.2.5.	Bacilární úplavice (shigellosis) (A 03)	73
2.2.6.	Kampylobakterové nákazy (A 04.5)	74
2.2.7.	Onemocnění vyvolaná <i>Helicobacter pylori</i>	75
2.2.8.	Yersiniózy (A 04.6)	76
	Infekce způsobené <i>Yersinia</i>	
	<i>psedotuberculosis</i>	76
	Infekce vyvolané <i>Y. enterocolitica</i>	76
2.2.9.	Infekce vyvolané <i>Escherichia coli</i>	
	(A 04.0-3)	76
	Enterotoxické kmeny	77
	Enteropatogenní kmeny	77
	Enteroinvazivní kmeny	77
	Enterohemoragické nebo verotoxigenní	
	kmeny	77
2.2.10.	Průjmy cestovatelů (Traveller's diarrhoea)	78
2.2.11.	Postantibiotická enterocolitis	78
2.2.12.	Infekce necholerovými vibrii	78
2.3.	Průjmy vyvolané viry (A 08)	78
2.3.1.	Rotavirové průjmy	79
2.3.2.	Průjmy vyvolané viry Norwalk	
	a Norwalk-like	79
2.3.3.	Průjmy způsobené adenoviry 40 a 41	79
2.3.4.	Průjmy způsobené koronaviry	80
2.3.5.	Průjmy způsobené dalšími malými viry	80
2.4.	Střevní parazitózy (<i>Jiří Vaništa</i>)	80

2.4.1.	Giardióza (A 07.1)	81	5.5.	Hnisavé meningitidy	107
2.4.2.	Amébióza (A 06)	81	5.5.1.	Pneumokoková purulentní meningitida	109
2.4.3.	Kryptosporidióza (A 07.2)	82	5.5.2.	Hemofilová purulentní meningitida	109
2.4.4.	Enterobióza (oxyurióza) (B 80)	82	5.5.3.	Meningokoková meningitida a sepse (A 39)	109
2.4.5.	Askarióza (B 77)	83	5.5.4.	Hnisavé meningitidy novorozenců, malých kojenců a starých osob	111
2.4.6.	Toxokaróza (B 83)	83	5.5.5.	Listeriová meningitida	111
2.4.7.	Trichurióza (B 79)	84	5.6.	Aseptické neuroinfekce (A 86, A 87)	111
2.4.8.	Ankylostomóza u nekatorů	84	5.6.1.	Evropská klíšťová meningoencefalitida (A 84.1)	111
2.4.9.	Onemocnění vyvolaná tasemnicemi	85	5.6.2.	Leptospirózy (A 27)	115
	Tenióza hovězí (teniarynchóza) (B 68.1)	85	5.6.3.	Neuroinfekce vyvolané enteroviry	116
	Tenióza prasečí (B 68.0)	85		Dětská obrna (poliomyelitis anterior acuta) (A 80)	116
	Hymenolepióza (B 71)	85		Infekce vyvolané viry <i>Coxsackie</i> a <i>ECHO</i> (A 85.0, A 88.0)	117
	Echinokokóza (hydatidóza) cystická (B 67)	85		Infekce vyvolané tzv. novými enteroviry	118
3.	Infekční onemocnění jater (Jiří Vaništa)	87	5.6.4.	Příušnice (parotitis epidemica) (B 26)	118
3.1.	Virové hepatitidy	87	5.6.5.	Lymeská borrelióza (A 69.2)	119
3.1.1.	Hepatitida A (VHA) (B 15.9)	89		Lymeská borrelióza v graviditě	121
3.1.2.	Hepatitida B (VHB) (B 18.1)	89	5.6.6.	Ehrlichioza (A 79.8)	122
	Akutní hepatitida B (B 16.9)	90	5.6.7.	Prionové nemoci a pomalé virové infekce Creutzfeldtova-Jakobova nemoc (CJN)	123
	Chronická hepatitida B (B 18.1)	90		Další klinické jednotky	123
	Asymptomatické nosičství viru hepatitidy B (Z 22.5)	90	6.	Infekční onemocnění kůže a měkkých tkání (Jiří Vaništa, Jiří Havlík, Vilma Marešová, Hana Roháčková)	125
3.1.3.	Hepatitida C (VHC) (B 17.1)	92	6.1.	Nehnisavá onemocnění (Jiří Vaništa)	125
3.1.4.	Hepatitida D (delta hepatitida – VHD) (B 17.0)	93	6.1.1.	Spála (scarlatina) (A 38)	125
3.1.5.	Hepatitida E (VHE) (B 17.2)	93	6.1.2.	Spalničky (morbilli) (B 05)	126
3.1.6.	Jiné akutní virové hepatitidy	93	6.1.3.	Zarděnky (rubeola) (B 06)	127
3.1.7.	Diferenční diagnostika virových hepatitid	93		Vrozené zarděnky (P 35.0)	127
3.1.8.	Terapie virových hepatitid	94		Získané zarděnky	127
3.2.	Poškození jater u jiných infekcí	97	6.1.4.	Infekční erytém (erythema infectiosum) a parvoviróza	128
3.2.1.	Infekce vyvolaná cytomegalovirem (B 25)	97		Infekční erytém čili pátá exantémová nemoc (B 08.3) <i>Coxsackie</i>	129
3.2.2.	Leptospiróza (A 27)	98	6.1.5.	Parvoviróza (B 34.3)	129
4.	Infekce močových cest (Vilma Marešová)	99		Exanthema subitum (roseola infantum) šestá exantémová nemoc (B 08.2)	129
4.1.	Infekce dolních cest močových	99	6.1.6.	Plané neštovice a pásový opar	129
4.1.1.	Asymptomatická bakteriurie (N 39.0)	99		Plané neštovice (varicella) (B 01)	130
4.1.2.	Akutní zánět močového měchýře (cystitis acuta) (N 30.0)	100		Pásový opar (herpes zoster) (B 02)	131
4.1.3.	Akutní uretrální syndrom u žen (N 34.3)	100	6.1.7.	Infekce virem herpes simplex (B 00)	132
4.1.4.	Akutní uretritida u mužů (N 34.1)	100	6.1.8.	Nemoc rukou, nohou a úst	133
4.1.5.	Akutní bakteriální prostatitida (N 41)	101	6.1.9.	Slintavka a kulhavka	134
4.1.6.	Akutní epididymitida (N 45)	101	6.1.10.	Kawasakihova nemoc (B 09) (Vilma Marešová)	134
4.2.	Infekce horních cest močových	101	6.1.11.	Toxické, toxoalergické exantémy	135
4.2.1.	Akutní bakteriální pyelonefritida (N 10)	101	6.1.12.	Trombikulóza (erythema autumnale, srpnová nebo podzimní vyrážka) (B 88.0) (Jiří Vaništa)	135
4.2.2.	Chronická bakteriální pyelonefritida (N 11)	102	6.1.13.	Cerkáriová dermatitida (vyrážka z koupání) (B 65.3)	136
4.2.3.	Ledvinový absces (abscessus renalis) (N 16.0)	103	6.1.14.	Kožní leishmanióza (B 55.1)	136
			6.1.15.	Anthrax (uhlák, modrá neštovice, sněž slezinná, pustula maligna) (A 22) (Jiří Havlík)	137
5.	Infekční onemocnění nervového systému (Hana Roháčková)	105			
5.1.	Toxinfekční encefalopatie	105			
5.2.	Meningismus a meningéální syndrom	105			
5.3.	Cévní onemocnění v oblasti hlavy	106			
5.4.	Postižení periferního nervového systému	106			
5.4.1.	Polyradikuloneuritida (syndrom Guillainův-Barrého) (G 61.0)	106			
5.4.2.	Rozdělení neuroinfekcí	107			

6.2.	Hnisavá onemocnění kůže a měkkých tkání 138	8.2.	Horečka dengue 151
6.2.1.	Impetigo (L 01) (<i>Hana Roháčová</i>) 138	8.3.	Bakteriémie (A 41) 152
6.2.2.	Ecthyma (ektyma) 138	8.4.	Sepse (A 41) 152
6.2.3.	Růže (erysipelas) (A 46) 138	8.5.	Septický šok 153
6.2.4.	Červenka (erysipeloid) (A 26) 139		Infekční endokarditida (I 33) (<i>Hana Roháčová</i>) 154
6.2.5.	Panaricium a paronychium 139	8.6.	Horečka nejasného původu (R 50.9) 156
6.2.6.	Celulitida, fasciitida, myonekróza (<i>Jiří Havlík</i>) 139	8.7.	Onemocnění vyvolaná HIV (B 20–B 24) . 157
6.2.7.	Aktinomykóza (<i>Jiří Vaništa</i>) 141	9.	Ranné infekce (<i>Jiří Havlík</i>)..... 159
6.2.8.	Exantémy při jiných infekčních nemocech (<i>Vilma Marešová</i>) 141	9.1.	Tetanus (tetanus traumaticus) (A 35) 159
		9.2.	Vzteklina (rabies, hydrophobia) (A 82) .. 160
7.	Uzlinový syndrom (<i>Jiří Vaništa, Hana Roháčová</i>) 143	10.	Mykotické infekce (<i>Jiří Vaništa</i>)..... 163
7.1.	Infekční mononukleóza (B 27) (<i>Jiří Vaništa</i>) 144	10.1.	Kandidóza (B 37) 163
7.2.	Toxoplazmóza (B 58) 145	10.2.	Aspergilóza (B 44) 164
7.2.1.	Získaná toxoplazmóza 145	10.3.	Kryptokokóza (B 45) 164
7.2.2.	Vrozená toxoplazmóza 145		Seznam použitých zkratk 165
7.3.	Tularemie (A 21) 147		Doporučená literatura 167
7.4.	Listerióza (A 32) (<i>Hana Roháčová</i>) 147		Autoři 169
8.	Infekce, jejichž hlavním příznakem je horečka (<i>Jiří Vaništa, Hana Roháčová</i>).. 149		Rejstřík 173
8.1.	Malárie (B 54) (<i>Jiří Vaništa</i>) 149		